

Latvijas Bibliotēku padomes sēdes protokols

2026.gada 24.februārī

Rīgā

Nr.2

Sēde notiek tiešsaistē MS Teams platformā

Sēde sākas plkst. 12:00

Sēdi vada:

Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētāja,
Rīgas Centrālās bibliotēkas direktore

Dzidra Šmita

Piedalās LBP locekļi:

Rīgas Stradiņa universitātes bibliotēkas direktore

Ināra Aploka

Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktore

Dagnija Baltiņa

Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas
vadītāja

Līga Dimante

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes

Fundamentālās bibliotēkas direktore

Ilona Dobelniece

Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas direktore

Ilga Erba

Latvijas Skolu bibliotekāru biedrības valdes priekšsēdētāja

Baiba Ervalde

Latvijas Bibliotekāru biedrības Bērnu un skolu bibliotēku
sekcijas vadītāja, Olaines 1.vidusskolas bibliotēkas vadītāja

Aija Jankava

Bauskas Centrālās bibliotēkas direktore

Māra Kuļikauska

Kultūras informācijas sistēmu centra direktors

Armands Magone

Salaspils novada bibliotēkas direktore

Daiga Orbidāne

Balvu Centrālās bibliotēkas direktore

Ruta Susēja

Latvijas Kultūras akadēmijas bibliotēkas speciāliste

Daina Valeine

Latvijas Universitātes bibliotēkas direktors

Uldis Zariņš

Nepiedalās LBP locekļi:

Latvijas Pašvaldību savienības pārstāve

Ināra Dundure

Gulbenes novada bibliotēkas direktore

Sabīne Jefimova

Piedalās:

Smiltenes novada priekšsēdētāja vietniece

Astrīda Harju,

Smiltenes novada bibliotēkas vadītāja

Inta Mežule

Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas
vecākā referente

Katrīna Taurēna

Protokolē:

Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas
vecākā referente

V.Bērziņa

Darba kārtība:

Par Smiltenes novada pašvaldības iestādes “Smiltenes novada bibliotēka”
struktūrvienības “Smiltenes novada Brantu bibliotēka” reorganizāciju.

Par Smiltenes novada pašvaldības iestādes “Smiltenes novada bibliotēka” struktūrvienības “Smiltenes novada Brantu bibliotēka” reorganizāciju

Piedalās Smiltenes novada priekšsēdētāja vietniece Astrīda Harju un Smiltenes novada bibliotēkas vadītāja Inta Mežule.

Dz.Šmita informē, ka Latvijas Bibliotēku padome (turpmāk tekstā – Padome) ir saņēmusi Smiltenes novada pašvaldības 2026. gada 10. februāra iesniegumu par Smiltenes novada pašvaldības iestādes “Smiltenes novada bibliotēka” struktūrvienības “Smiltenes novada Brantu bibliotēka” reorganizāciju un lūdz Smiltenes novada pašvaldības pārstāvjus sniegt plašāku skaidrojumu.

A.Harju informē, ka jautājumu jau 2025.gadā pašvaldības deputāti izskatīja vairākās komitejās un arī iedzīvotāju sapulcē. Rudenī pašvaldība informēja iedzīvotājus, no iedzīvotājiem nebija iebildumu par plānoto bibliotēkas reorganizāciju. Brantu bibliotēka atrodas Brantu pagasta Vidzemītes ciemā, tas ir 3,4 km no Smiltenes pilsētas, un pašvaldības izstrādātajā jaunajā teritorijas plānojumā tuvākajā nākotnē Vidzemītes ciems iekļausies pilsētas teritorijā.

Bibliotēka atrodas privātpašnieka ēkā, telpas platība ir 29 m², apkure ir ar elektrisko sildītāju. Kopš 2025. gada novembra bibliotēka apmeklētājiem ir atvērta vienu reizi nedēļā. Bibliotēka ēkā aizņem vienu nomātu telpu, un tā ir vienīgā izmantotā telpa šajā ēkā. Apkure nodrošina ēkas īpašnieks. Uzņēmējs nav ieinteresēts ieguldīt finanšu resursus kurināmā iegādei, mikroklimata uzlabošanai. Šādos apstākļos bibliotēkā netiek organizēti pasākumi. Ņemot vērā minētos apstākļus, Brantu bibliotēka pašlaik nav un arī nevar kļūt par vietējās kopienas pulcēšanās vietu. Turklāt netālu esošā Smiltenes bibliotēka piedāvā kvalitatīvus un saturiskus pasākumus, kurus apmeklē arī Brantu pagasta iedzīvotāji. Brantu pagasta Vidzemītes ciemā ir koncentrējusies vislielākā pagasta iedzīvotāju kopa – 160, viņi šobrīd pārsvarā izmanto Smiltenes novada bibliotēku un skolēni apmeklē arī Smiltenes vidusskolas bibliotēku. Iedzīvotāju plūsma ir orientēta uz Smiltēni, kur ir attīstīta infrastruktūra. No ciema sabiedriskais transports ir desmit reizes dienā, braukšanas ilgums autobusā ir vidēji piecas minūtes.

2025. gadā bibliotēkā bija reģistrēti 80 lietotāji, kas sastāda 15% no Brantu pagasta iedzīvotāju skaita, savukārt no kopējā lietotāju skaita tikai 34 ir unikālie lietotāji, kas pakalpojumus izmanto tikai Brantu bibliotēkā, un uzskatāms par zemu iesaistes rādītāju.

I.Mežule papildina, ka zemā pakalpojumu pieprasījuma dēļ nav plānots mainīt Brantu bibliotēkas darba laiku. Iedzīvotājiem arī turpmāk pakalpojums tiks piedāvāts vienu reizi nedēļā, ko nodrošinās Smiltenes novada bibliotēkas struktūrvienības “Smiltenes novada Blomes bibliotēka” vadītāja. 2026. gada budžetā ir apstiprināts finansējums gan grāmatu iegādei, gan periodikas abonēšanai Brantu bibliotēkai. Šāds darba organizācijas modelis ļauj saglabāt pakalpojuma pieejamību vietējiem iedzīvotājiem un vienlaikus nodrošina darbiniekam pilnu darba slodzi (0,8 likmes Blomes bibliotēkā un 0,2 likmes Brantu pagastā). Būtiski uzsvērt, ka reorganizācija neparedz bibliotēkas pakalpojuma likvidēšanu vai krājuma pārvietošanu – tas arī turpmāk būs pieejams apmeklētājiem līdzšinējās telpās.

D.Orbidāne lūdz paskaidrot konkrētāk, kur pašvaldība saredz izmaksu optimizāciju, ja pašvaldība nomā telpu, kurā pašlaik atrodas bibliotēka, kura ir neapkurināma pēc būtības, un ja to patur izmantošanai vienu dienu nedēļā. Varbūt tomēr apdomāt, ka šis nav tas labākais variants? Ja tuvumā ir Brantu muiža, varbūt tomēr var atkārtoti mēģināt sadarboties ar īpašnieku?

D.Baltiņa piebilst, ka viņai bija tieši tāds pats jautājums, jo īsti nesaprata, kas īsti ir tas, kas tiek izmainīts. Līdz ar to ir jautājums, kur pašvaldība redz ieguvumus un kur jūs redz zaudējumus, jo pēc būtības nekas nemainās. Un vai šis statusa zaudējums nebūs

pašiem lielāks zaudējums ilgtermiņā, jo plānotā reorganizācija šobrīd neliek domāt, ka veido būtisku ekonomisko ieguvumu? Jautājums ir par zaudējumu un ieguvumu izvērtējumu, to īsti neredz.

A.Harju atbild, ka ieguvums ir saistīts ar darbinieku noslodzi. Brantu bibliotēkas darbinieka slodzi sadalīs citām novada bibliotēkām, palielinot likmes, kur nav pilnas slodzes.

Dz.Šmita uzsver, ka, protams, mēs vienmēr domājam par lasītājiem, bet ir jādomā arī par darbiniekiem. Kādas kvalitātes pakalpojumu var sniegt neregulāri apkurinātā 29 m² telpā? Aicina pašvaldību un Smiltenes novada bibliotēku vairāk koncentrēties uz iespēju sniegt bibliotēkas pakalpojumus Brantu muižā vai arī citā īpašumā, kur tagad sākas iedzīvotāju aktivitātes.

M.Kuļikauska iebilst, ka, vērtējot bibliotēkas darbu, mēs šad tad skatāmies tikai uz tiem unikālajiem lietotājiem, bet mēs nedrīkstam aizmirst arī tos, kas nav šie unikālie lietotāji, jo ir taču kāds iemesls, kādēļ tie cilvēki ir izvēlējušies iet arī uz šo bibliotēku. Kopā tie ir tomēr astoņdesmit cilvēki, tad tomēr būtu jādomā par risinājumu, kas būs šajā vietā. Pakalpojums nedrīkst pazust vispār. Uzsver, ka finansiālais ieguvums tur nav tik ļoti būtisks, sanāk 1200 eiro mēnesī krājumam, atalgojumam un pārējam, tur pārlietot slodzes arī nekāda būtiska finansiālā ieguvuma nav. Uzsver, ka šobrīd būtiski domāt par telpām un par apstākļiem gan lietotājiem, gan bibliotekāriem.

D.Baltiņa aicina sniegt konkrētu atbildi uz savu jautājumu - kāds ir zaudējums, ja likvidējam šo bibliotēku kā institūciju, jo no pašvaldības informācijas saprotam, ka faktiski to saglabājam? Bet kādi ir zaudējumi, atsakoties likvidēt? Vai kādi ir ieguvumi, tieši mainot bibliotēkas statusu uz pakalpojumu sniegšanas vietu? Kāds ir ieguvums pašvaldībai, atsakoties no šīs te institucionālās struktūrvienības un kāds ir zaudējums pret šo pakalpojumu?

A.Harju atbild, ka lielākais ieguvums ir finansiālais un iespēja ar to palielināt slodzes un darba laiku citās novada bibliotēkās.

I.Mežule papildina, ka tiks ietaupītas BIS ALISE uzturēšanas izmaksas. 2027.gadā pēc plāna novada bibliotēkām jābūt akreditācijai, un šo te vietu, kur šobrīd atrodas Brantu bibliotēka ar savu pakalpojumu, būtu problemātiski pieteikt akreditācijai, jo neatbilst prasībām. Tieši uz šo brīdi tur ir 14 lasītāji, izsniegums 2026.gadā ir 40, un apmeklējums ir 26.

A.Jankava pauž bažas, ka, bibliotēku reorganizējot par pakalpojumu sniegšanas vietu, ņemot vērā sliktos apstākļus telpā, šo pakalpojumu Vidzemes ciemā pašvaldība varētu vispār likvidēt. Jo šobrīd mēs neredzam šo vietu, kur arī nākotnē būs pakalpojumu sniegšanas vieta.

A.Harju atbild, ka šobrīd, kamēr pašvaldībai nav variantu, pakalpojumu sniegšanas vieta būs tajā pašā ēkā, jo pašvaldībai šajā pagastā diemžēl nepieder neviena ēka.

Dz.Šmita piebilst, ka optimistiski skatās uz pašvaldības gatavību šo jautājumu risināt. Uzsver, ka mēs ļoti labi saprotam, kā tas ir, ja ir jāatrod vieta publiskai funkcijai, bet pašvaldībai īpašumu nav. Tas ir ļoti sarežģīts jautājums, un arī tas nav vienas dienas jautājums. Mēs visi dzirdam to, ka pašvaldība ir paudusi gatavību šo jautājumu risināt.

Dz.Šmita aicina Padomes locekļus vēl izteikties. Vairāk viedokļu nav, aicina balsot, vai piekrist Brantu bibliotēkas reorganizācijai, saglabājot ciemā pakalpojumu sniegšanas vietu.

Ņemot vērā situācijas skaidrojumu,

Padomes locekļi, atklāti balsojot „Par” (11 balsis), „Atturas” (2), „Pret” (2) **nolemj:**

piekrist plānotajai Smiltenes novada pašvaldības iestādes “Smiltenes novada bibliotēka” struktūrvienības “Smiltenes novada Brantu bibliotēka” reorganizācijai, saglabājot Vidzemes ciemā pakalpojumu sniegšanas vietu.

Nākamo sēdi organizēt 10.martā Kultūras ministrijas Lielajā zālē.

Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētāja

(*paraksts) Dz.Šmita

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKU PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU